

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ש"פ צו, פרשת פרה, כ"ף אדר שני, ה'תשל"ג

יוצא לאור לש"פ תשא, פרשת פרה, י"ח אדר, ה'תש"פ

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים לבריאה

שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע

מוקדש

לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו

כ"ק אדמו"ר זי"ע

ולזכות

החייל ב"צבאות השם"

ברוך שניאור שיחי

ליום הולדתו כ"ה שבט

ולהכנסו לבריתו של אאע"ה ה' אדר, ה'תש"פ

ולזכות אחיו ואחיותיו

חי' מושקא, דבורה לאה, מנחם מענדל, לוי

שלום דובער, מאיר שלמה ורחל

נדפס על ידי ולזכות הוריו

הרה"ת ר' ארי' לייב וזוגתו מרת חנה שיחיו איידעלקאפף

שלוחי כ"ק אדמו"ר למונטנגרו

ולזכות זקניהם

הרה"ת ר' יוסף יצחק וזוגתו מרת שושנה ברכה שיחיו איידעלקאפף

הרה"ת ר' טובי' וזוגתו מרת רבקה שיחיו פלס

ועד הנחות בלה"ק

מכון להוצאה לאור תורת כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זצוקללה"ה נבנ"מ ז"ע

Lahak Hanochos Inc. 788 Eastern Parkway, Suite 408, Brooklyn, N.Y. 11213

Tel. (718) 604-2610 Email: info@lahak.org

ב"ה. ט' אדר, ה'תש"פ

שהחיינו וקיימנו והגיענו

הננו שמחים לבשר כי ניתן להשיג

תורת מנחם כרך סח

הכולל את מאמרי דא"ח ושיחות קודש

מש"פ צו, ערב י"א ניסן – עד ש"פ שלח, כ"ח סיון ה'תשל"ב

(הפרשיות והמועדים מתאימים לקביעות שנת תש"פ)

*

בספר זה שיחות, מאמרים ומענות שלא ראו את אור הדפוס

שנלקטו אחד אחד מסלילי הקלטה ורשימות

שנרשמו בשעתם ע"י החוזרים, ונשארו בכתובים עד לאחרונה

ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות

ובחנויות הספרים קה"ת בארה"ב ובאה"ק

www.lahak.org ו'א: www.bookstock.co.il

או בטלפון: בארה"ב 718-604-2610; באה"ק 03-9606-018

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ תשא, פרשת פרה, ח"י אדר הבעל"ט, הננו מוציאים לאור התוועדות ש"פ צו, פ' פרה, כ"ף אדר שני, ה'תשל"ג, הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

ימי הפורים, ה'תש"פ,

שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע,

ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2020 by

LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5780 • 2020

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

משמחה זו על כל השנה ועל כל השנים הבאות אחרי, ויבשר טוב בכל הענינים אודותם כותב,

והרי על כל חדש אדר נאמר שנהפוך הוא לשמחה וליו"ט, ומסמך גאולה לגאולה מאדר לניסן, גאולה מכל דברים המעכבים עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב. הנה יבשי"ט בטוב הנראה והנגלה.

בברכה לבשו"ט

מ. שניאורסאהן

ג

בי"ה, ועשי"ק פ' תשא את ראש בניי תשי"כ
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ וכו' מוה' ליפמאן שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו ממוצש"ק.

ובהמצאנו בחותם השבוע דימי הפורים, הנה ברך לקחתי ואשיבנו, אשר מתאים למי"ש והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור, וידוע הפירוש שכשהם נזכרים הרי הם גם נעשים,

הנה יקוים בכאו"א ועניניו, בתוככי כל בניי, הנאמר: ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר — כפשוטו של מקרא וגם כדרשת חז"ל.

בברכה

מ. שניאורסאהן

❁ ❁ ❁

על כל חדש אדר נאמר שנהפוך הוא לשמחה וליו"ט: אסתר ט, א; כב. וראה ירושלמי מגילה פ"א ה"א. שו"ע או"ח סתרפ"ח ס"ז, וברמ"א שם. ומסמך גאולה לגאולה: מגילה ו, סע"ב.

ג

מצילום האגרת. נדפסה בתשורה הנ"ל. — בתוכן דומה (שנשלח לכו"כ), ראה אג"ק חי"ט אגרת זי"רכה.

מוה' ליפמאן: שפירא, קליוולאנד. אגרות נוספות אליו — לעיל אגרת הקודמת, ובהנסמן בהערות שם.

הנה ברך לקחתי ואשיבנו: ע"פ בלק כג, כ.

מתאים למי"ש והימים האלה נזכרים ונעשים. . וידוע הפירוש כו': אסתר ט, כח. וראה רמ"ז בספר תיקון שובבים. הובא ונתבאר בספר לב דוד (להחיד"א) פכ"ט.

הנאמר: ליהודים היתה אורה. . כפשוטו. . וגם כדרשת חז"ל: אסתר ח, טז. מגילה טז, ב.

בס"ד. שיחת ש"פ צו, פ' פרה, כ"ף אדר שני, ה'תשל"ג.

בלתי מוגה

כ"ק אדמו"ר שליט"א קידש על היין.

א. פרשת פרה היא אחת מד' הפרשיות, כמדובר לעיל (בהתוועדויות דפרשת זכור ופרשת שקלים¹) שהם באופן של "אחת בשנה"², ובכל אחת מהם יש ענין מיוחד שאין בזולתה,

— כמובן גם מהכלל ש"כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא ברא דבר אחד לבטלה"³, כך, שאין צורך שענין אחד יהי' ב' פעמים, שאז א' מהם הוא לבטלה [ולכן צ"ל הזהירות בענין ד"לא תוסף" כמו בענין ד"לא תגרע"⁴], ובהכרח לומר שכל א' מד' הפרשיות יש בה ענין מיוחד שאין בזולתה —

וענין זה נמשך על כל השנה כולה, עד לקריאת פרשה זו בשנה הבאה עלינו לטובה — ע"ד מ"ש רבינו הזקן בלקו"ת: בנוגע לימים טובים, ש"מכל רגל ויו"ט הי' נמשך. . עד הרגל הבא אחריו".

ובהמשך להמדובר אודות פרשת שקלים ופרשת זכור — יש לבאר גם ההוראה מפרשת פרה; וכיון שמדובר אודות קריאת פרשה בתורה שבכתב, שאפילו עם הארץ שלא ידע מאי דקאמר מברך עלי' ברכת התורה⁵ — הנה גם ההוראה צריכה להיות שייכת לכל אחד מישראל, אפילו למי שלא ידע מאי דקאמר.

[ולהעיר גם מהמבואר בתניא⁶ בנוגע ללשון קריאה בתורה, ש"קורא להקב"ה לבוא אליו כביכול כאדם הקורא לחבירו. . וכבן קטן הקורא לאביו", ומבאר אדמו"ר בהערותיו לתניא⁸: "ב' הדמיונות כאדם הקורא לחבירו, וכבן קטן הקורא לאביו, הוא, כי יש ב' בחי' נשמות, א' הנקראים רעים למקום. . (ו)חברים, ב' הנקראים בנים למקום. . זהו כאדם הקורא לחבירו הוא דמיון על הנשמות הנקראים רעים וחברים, וכבן קטן הקורא לאביו הוא דמיון על הנשמות הנקראים בנים".

(1)	הל' ת"ת לאדה"ז פ"ב הי"ב. וש"נ.
(2)	לשון הכתוב — ס"פ תצוה. אחרי טז,
(3)	לד. לקוטי לוי"צ הערות לתניא ע' יז.
(4)	שבת עז, ב.
(5)	פ' ראה יג, א.
(6)	ראה גם תו"מ חס"ז ס"ע 419 ואילך. וש"נ.
(7)	ספלי"ז.
(8)	שבת עז, ב.
(9)	פ' ראה יג, א.
	ברכה צח, ב.

וענין זה קשור עם משנת"ל¹⁰ בנוגע לפורים, שכיון ש"מה שהוא (הקב"ה) עושה הוא אומר לישראל לעשות"¹¹, מקיים גם הקב"ה המצוה ד"משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים"¹² — דיש לומר, שהענין ד"משלוח מנות איש לרעהו", לאלו שנקראים "רעים", שייך לענין ד"אדם הקורא לחבירו", והענין ד"מתנות לאביונים", למי ש"תאב לכל דבר"¹³, שייך לענין ד"בן קטן הקורא לאביו".]

ולכן יש לבאר ההוראה דפרשת פרה — לא מפרטי הדיוקים שבפרשה, וכפי שהם מצד רמז ודרוש או הלכה, אלא מכללות הענין דפרשת פרה (כמו ההוראה מכללות הענין דפרשת שקלים ופרשת זכור).

ב. ביאור ההוראה דפרשת פרה: "זאת חוקת התורה"¹⁴, ה"חוקה" שבכללות ענין טומאה וטהרה — שאפילו נגיעה כלשהי, לא רק במזיד אלא אפילו בשוגג¹⁵, גורמת טומאה ששוללת את השייכות לכללות ענין הקדושה¹⁶. וההוראה בעבודה, שאפילו "נגיעה קלה" בדבר שהוא היפך רצון העליון (שזוהי הנקודה העקרית שבכל המצוות — קלות כחמורות — בשוה), נוגעת לכללות ההתקשרות באלקות. ומזה למדים גם בצד הטוב, שבקירוב הזולת יש להשתדל בכל עניני התומ"צ עד לדקדוק קל של דברי סופרים¹⁷, כי, ע"י נגיעה קלה יכולים להעלותו מעלה מעלה — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בלקו"ש ח"י"ג ע' 66 ואילך.

10 שיחת ש"פ ויקהל ס"יח (לעיל ע'...).

11 שמו"ר פ"ל, ט.

12 אסתר ט, כב.

13 פרש"י משפטים כג, ו. ראה טו, ד.

14 תצא כד, יד.

15 אף שבכמה ענינים יש חילוק ביניהם, כמו בנוגע לקרבנות, ככל פרטי הדינים שנאמרו בפרשיות ויקרא-צו (ד, א ואילך; ז, לז).

16 ובהקדים — שלכאורה אינו מובן: כיון שגדלה כ"כ מעלת בני", "בנים אתם לה' אלקיכם" (פ' ראה יד, א), ומעלת עבודתם ("למעשה ידך תכסוף" (איוב יד, טו)), עד שע"י מעשה אחד יכולים להכריע את העולם כולו לכף זכות (רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ד) — איך יתכן שע"י נגיעה קלה כו' יפסידו את כל הענינים, עד שאינם יכולים אפילו ליכנס לבית המקדש (לא רק לקדש הקדשים, ששם נמצאים לוחות הברית, אלא אפילו לעזרה

(כו), והיינו, שאין זה רק חסרון בתכלית השלימות, או בשלימות סתם, אלא באופן שיוצא לגמרי מעולם הקדושה.

אך הענין הוא — שזהו דוקא מצד גודל החשיבות והקדושה של בני" (ונכסיהם), שרק אצלם ישנו ענין הטומאה (וככל שתגדל מעלת הקדושה, שייך יותר ענין הטומאה), משא"כ אצל גוי*, לא שייך ענין הטומאה** (ראה לקו"ש חכ"ז ס"ע 74 ובהנסמן שם).

17 לא רק בנוגע לג' הענינים שבהם ישנו

(* וכמו בבעלי חיים, שדוקא נבלת העוף הטהור מטמא, משא"כ נבלת העוף הטהור הטהור (רמב"ם הל' שאר אבות הטומאות פ"ג ה"א י"ד).

(** מן התורה, כי אם מדברי סופרים (ראה רמב"ם הל' טומאת מת פ"א ה"ג י"ד), שזהו"ע שנתחדש בבית שני ובזמן הגלות כו' (ראה לקו"ת דרושי ר"ה נ"ג, ג).

הוספה

א

ב"ה. יג' אדר תשט"ו
ברוקלין
שלום וברכה!

נעם לי לקבל מכתבו מר"ה לאילנות בו כותב אודות הטבת מצב הבריאות שלו, ויה"ר שילך הלוך וטוב. ומה שכותב שאינו יודע אם מצליח כל כך בהשפעתו בסביבתו, הרי ידוע המובא בחסידות שישנם ענינים שרואים הפעולה על אתר, וישנם ענינים שלוקחים זמן, ועל כל אחד ואחד לעשות המוטל עליו, וידוע פסק רבותינו הק' זצוקללה"ה נבג"מ ז"י"ע חזקה לתעמולה שאינה חוזרת ריקם. נודעתי אשר לפרקים מבקרים אותו תלמידי ישיבת... ובודאי משתדל להשפיע גם עליהם בנוגע תורת החסידות הדרכותי ומנהגי, והשי"ת יצליחו ויבשר טוב בכל הנ"ל מתוך בריאות ההולכת וטובה...
בברכת פורים שמח.

ב

ב"ה, כ' אדי"ש תשי"ט
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה' ליפמאן שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מטו"ב אדי"ש, מבשר טוב מהתועדות דימי הפורים,
וכיון שהבטיחו רז"ל וזכרם לא יסוף מזרעם — יהי רצון שימשיכו

א

המובא בחסידות שישנם ענינים כו': ראה לקו"ת בחקותי מט, ד. ובכ"מ.
פסק רבותינו הק'... חזקה לתעמולה שאינה חוזרת ריקם: ראה אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ב אגרת תסו (ע' רכו). ח"ד אגרת תתקסו (ע' רד) — נעתק ב"היום יום" יב תשרי). ובכ"מ.

ב

מצילום האגרת. נדפסה בתשורה (שפירא, תש"ס).
מוה' ליפמאן: שפירא, קלעוולאנד. אגרות נוספות אליו — אג"ק חט"ז אגרת ו'קג, ובהנסמן בהערות שם. לקמן אגרת הבאה.
שהבטיחו רז"ל וזכרם לא יסוף מזרעם: אסתר ט, כח. וראה מדרש משלי פ"ט, ב. רמב"ם הל' מגילה בסופן. ובכ"מ.

למזבח, ואז "מאיר עיני שניהם ה'"¹⁴⁶ — נכלל בשיחה (הנ"ל סי"ד) שהוגהה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א סיים בברכת יה"ר בנוגע לתורת הרב המגיד¹⁴⁷ על הפסוק¹⁴⁸ "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה", שה"אש" מכבה את ה"לא", ולכל לראש בנוגע לענין ד"המבדיל בין ישראל לעמים", שתתבטל הגזירה שרוצים לרשום גוי בתור יהודי וליתן לו חלק בא"י וכו'.

וכן הזכיר שבתפלת מנחה קורין "ויהי ביום השמיני"¹⁴⁹, ש"אותו היום נטל עשר עטרות"¹⁵⁰, והזכיר השייכות של ענין העטרה לפורים, כמ"ש¹⁵¹ "ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות גוי ועטרת זהב גוי". כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן הניגון "הנה מה טוב ומה נעים" (באמרו, שיש לזה שייכות ל"ג בעומר¹⁵²), וכן צוה לנגנו לאחר תפלת מנחה].

146) משלי כט, יג. וראה תמורה טז, א.
 147) אג"ק אדמו"ר מהור"צ ח"ד ע' ע
 (נעתק ב"היום יום" כ אד"ש). וראה גם שיחת
 ש"פ צו תשל"א ס"ח (תו"מ חס"ד ע' 18).
 148) פרשתנו ו, ו.
 149) ר"פ שמיני.
 150) פרש"י עה"פ.
 151) אסתר ח, טו.
 152) ראה תו"מ סה"מ אייר ע' ער ואילך.
 וש"נ.

(וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א):

וכאשר מתנהגים באופן כזה, שלא עושים חשבונות בעבודה בעניני התומ"צ — פועלים שגם הקב"ה לא עושה חשבונות, אלא מתנהג באופן של פסיחה ודילוג ("ופסח"¹⁸), למעלה מסדר השתלשלות, כך, שללא חילוק באיזה מעמד ומצב נמצאים בני, מוציא אותם הקב"ה מהגלות, ומביא אותם אל הגאולה האמיתית והשלימה, תיכף ומיד, ללא הפסק (כשם שאין מפסיקין בין פ' פרה לפ' החודש¹⁹), ובקרוב ממש.

* * *

ג. הקביעות של פרשת פרה יכולה להיות בשני אופנים: בסמיכות לפרשת זכור, ללא הפסק בינתיים, או באופן שיש הפסק בינתיים (ולא כמו פרשת פרה שקודמת לפרשת החודש לפי "שהיא טהרתן של ישראל"¹⁹, שלעולם אין הפסק ביניהם).

וכאשר הקביעות היא שפרשת פרה היא בסמיכות לפרשת זכור, ללא הפסק בינתיים, כבקביעות שנה זו — אזי פרשת פרה היא בסמיכות לימי הפורים, כך, שימי הפורים נכללים בימי השבוע שבהם היא ההכנה לפרשת פרה, באופן ש"מי שטרח בערב שבת (דקאי על כל ימי השבוע) יאכל בשבת"²⁰.

וגם מענין זה צריכה להיות הוראה, ובאופן המובן לכל אחד מישראל — בהתאם לכך שקריאת המגילה בפורים היא באופן ש"קורין אותה ללועזות בלעז"²¹.

ד. בנוגע לפורים — מבואר במאמרי חסידות (החל מתורה אור²² ושערי אורה²³) שהוצרך להיות אצל בני ענין המס"נ באופן שלא תהי' אצלם אפילו מחשבת חוץ, ואילו היתה מחשבת חוץ ח"ו הי' המן מנצח כו'.

ובהקדים — שלכאורה אינו מובן: כיון שמדובר אודות מחשבת חוץ — מניין הי' המן יודע זאת?! אך ע"פ המבואר במשנת חסידים²⁴

החיוב דיהרג ואל יעבור (סנהדרין עד, א.
 וש"נ), וכן שאר עבירות שהם חמורות
 שבחמורות, איסור לאו, ואפילו עשה או לאו
 הניתק לעשה, שעז"נ "ונרצה לו לכפר עליו"
 (ויקרא א, ד ובפרש"י).
 18) בא יב, כג.
 19) ירושלמי מגילה פ"ג ה"ה.
 20) ע"ז ג, סע"א.
 21) מגילה יז, א (במשנה).
 22) מג"א צו, א. צט, ב. קכ, ד.
 23) שער הפורים ד"ה וקבל היהודים
 פ"ח.
 24) מס' אדר פ"ג מ"ג.

וכתבי האריז"ל²⁵ שהמן זורש היו מכשפים גדולים, מובן, שאם היתה מחשבת חוץ אצל יהודי שנמצא בקצה של א' מקמ"ז המדינות, אזי הי' המן מרגיש בכך!

ה. ולכאורה אינו מובן:

יהודי יכול לטעון שכיון ש"המעשה הוא העיקר"²⁶, די בכך שהוא זהיר במעשה, ולא נוגע אם לא יהי' זהיר במחשבה בלבד, שאינה ענין גלוי, כך שזהו ענין פרטי שלו, שלא מפריע לאף אחד.

ועל זה באה ההוראה מפרשת פרה, שעלי' נאמר¹⁴ "זאת חוקת התורה", "חוקה חקקתי גזירה גזרתי"²⁷, "אין לך רשות להרהר אחרי"²⁸ — אפילו לא במחשבה בלבד!

ובאופן כזה היתה הנהגת בני בימי הפורים — שלא עלתה מחשבת חוץ ח"ו; וזוהי גם ההוראה מימי הפורים לכא"א מישראל, שכפי שהי' "בימים ההם", כך צריך להיות גם "בזמן הזה" — כידוע תורת הבעש"ט²⁹ בפירוש מאמר המשנה²¹ "הקורא את המגילה למפרע לא יצא", שאין לקרוא את המגילה כמאורע שאירע בעבר, "למפרע", אלא כדבר שקורה עכשיו, וכמ"ש בכתבי האריז"ל³⁰ בפירוש הכתוב³¹ "והימים האלה נזכרים ונעשים", שעיי"ז ש"נזכרים" כדבעי אזי גם "נעשים" — שצריך להזהר ביותר גם בענין המחשבה.

ואע"פ שהשליטה והבקרה על המחשבה היא קשה יותר מאשר על דיבור ומעשה, כיון שמחשבה משוטטת תמיד³², ולכן קשה יותר להיות בעה"ב על המחשבה, וכמארז"ל³³ "ג' עבירות אין אדם ניצול מהן בכל יום", וא' מהם הוא "הרהור עבירה" — תובעים מיהודי שבשעה שנופלת לו מחשבה זרה, צריך לדחותה מיד, ולא להרהר בה ברצון, "כי המהרהר ברצון נקרא רשע באותה שעה, והבינוני (שמדתו היא מדת כל אדם³⁴) אינו רשע אפילו שעה אחת לעולם"³⁵.

כלומר: יכול אמנם להיות שתפול לו מחשבה זרה,

- (25) פע"ח שער הפורים פ"ה. (30) ראה רמ"ז בס' תיקון שובבים. הובא
(26) אבות פ"א מ"ז. ונת' בס' לב דוד (להחיד"א) פכ"ט.
(27) במדב"ר ר"פ חוקת. תנחומא שם (ג), (31) אסתר ט, כח.
(ח. ועוד. (32) ראה לקו"ת פרשתנו יז, סע"א.
(28) פרש"י עה"פ, מיומא סז, ב. רמב"ם ובכ"מ.
ה' מעילה בסופן. (33) ב"ב קסד, ב.
(29) ראה כש"ט בהוספות ס"ק. וש"נ. (34) תניא רפ"ד.
(35) שם רפ"ב.

שזהו ענין של תוקף והתנשאות ביותר, וכפי שמבאר אאמו"ר במכתב (שכבר נדפס¹³⁷) ש"עמלק בחינתו הוא שידוע את רבונו ומכוין למרוד בו¹³⁸, וכן אגג ("כל מלכי עמלק נקראים אגג"¹³⁹) שהוא מלשון גג שהוא בגובה, כי בחינתו הוא גסות וגאווה כו" (כמו גג שהוא למעלה מהכותל, וככל שיהי' הכותל גבוה, הנה הגג הוא גבוה יותר).

ודוגמתו בצד הקדושה — רשב"י, שאמר "אנא סימנא בעלמא"¹⁴⁰, "ראיתי בני עלי' והן מועטין. . אם שנים הן, אני ובני הן"¹⁴¹, ו"אם חד הוא אנא הוא"¹⁴², ועד שאמרו "מאן פני האדון הוי" ("פני" דייקא, היינו, הפנימיות של הוי') דא רשב"י¹⁴³, שזהו הענין של התנשאות עצמית, שמבטלת את ההתנשאות של קליפת עמלק.

כא. ובנוגע לפועל:

כיון שהקביעות דל"ג בעומר היא באותו יום בשבוע שבו חל פורים — מתחילה כבר מפורים ההכנה לל"ג בעומר.

ובהתאם לכך, יקחו מהמשקה של התוועדות זו — ש"גדולה לגימה שמקרבת"¹⁴⁴ — עבור האסיפה שתערך במוצאי ש"ק בקשר להכנות לקראת ל"ג בעומר.

ו"המעשה הוא העיקר"²⁶, שההכנות לל"ג בעומר יהיו בהצלחה רבה⁸⁹.

כב. ה"יינה של תורה" שבפירוש רש"י — ההוראה מב' מיני ההוספה שבפרשתנו על הקרבנות שבפרשת ויקרא: באיכות (רוחניות) ובכמות (גשמיות), שצ"ל הגברת הצורה על החומר, לעשות מהחומר צורה¹⁴⁵ ומהכמות איכות, כולל גם לקרב לתומ"צ ריבוי יהודים בכמות, ולהעלות על המזבח גם את אלו שבחיצוניותם נראה שאינם ראויים

- (137) לקוטי לוי"צ אג"ק ע' רצה. (... שהקב"ה נותן לבני גשמיות, ובני עושים מהגשמיות רוחניות, היינו, שכל מציאות הגשמיות (כמות) נעשית רוחניות (איכות). ודוגמתו בנוגע לאדם העובד — המבואר בהמשך תרס"ו (ע' שכה ואילך) בענין עבד נאמן ועבד פשוט, שכל מציאות העבד היא למלא רצון האדון (לעשות מלאכה שהאדון עצמו אנו יכול לעשותה), ועד שאינו מציאות כלל בפני עצמו, אלא כל מציאותו אינה אלא מציאות האדון.
(138) "כמ"ש ברשב"ם בפסוק וירום מאגג מלכו (בלק כד, ז), ע"ש" (לקלו"צ שם).
(140) זח"א רכה, א.
(141) סוכה מה, ב.
(142) ב"ר פל"ה, ב.
(143) זח"ב לח, א.
(144) ראה סנהדרין קג, סע"ב ואילך.
(145) וכתורת רבינו הזקן (נסמן לעיל ע')

משא"כ בפנימיות התורה שנקראת "לחם מן השמים"¹²⁹, צריך אמנם ללמוד ולהתעמק וכו', אבל צ"ל זהירות בשמירת דברי הרב, ולא לחדש מעצמו.

ועד"ז בנוגע לבנ"י — שבמ"ת לא האירה אצלם פנימיות הנשמה, ולכן אמרו רז"ל⁸⁸ "מכאן מודעא רבה לאורייתא" (שקבלוה באונס), כיון שלא האיר אצלם הרצון שמצד פנימיות הנשמה,

— כידוע¹³⁰ בענין "כופין אותו עד שיאמר רוצה אני"¹³¹, שמצד פנימיות הנשמה רוצה כל אחד מישראל לקיים את הרצון העליון, אבל לא מספיק הרצון שמצד פנימיות הנשמה, אלא יש צורך "שיאמר רוצה אני", היינו, שהרצון שמצד פנימיות הנשמה יאיר בגילוי — וזהו מה שנפעל בפורים — שבטלה ה"מודעא רבה לאורייתא", כיון שפנימיות הנשמה התגלתה והאירה אצל בני"י.

ועפ"ז יש לבאר מה שאמר רשב"י לתלמידיו "אמרו אתם" — כיון שרצה לפעול על התלמידים שיהיו בדרגת משפיעים (כידוע שאמיתית ענין ההשפעה הוא כשפועלים שהתלמיד בעצמו יהי' משפיע), ולכל לראש בנוגע להתגלות פנימיות הנשמה — שמצדה אין מקום מלכתחילה לענין של חטא (כיון שיהודי רוצה תמיד לקיים רצון העליון), ובמילא אין מקום לענין של עונש, שלכן שואלים: "מפני מה נתחייבו כו'".

וענין זה קשור גם לפרשת פרה — שהרי ענינה של פרה אדומה לתקן את הענין של חטא עה"ד כו'¹³².

כ. ועוד ענין בביאור השייכות של רשב"י לפורים:

המן הי' מזרעו של עמלק, שענינו "חוצפא בלא תגא"¹³³ (כמשנ"ת במאמרים¹³⁴),

— ע"ד מ"ש בגמרא¹³⁵ על הפסוק¹³⁶ "ויאמר ממוכן", "זה המן", "מכאן שההדיוט קופץ בראש", והיינו, שיודע בעצמו שהוא הדיוט, שאין בו שום מעלה, ואעפ"כ קופץ בראש —

(129) ראה תו"מ חס"ג ע' 365 הערה 106 ובשוה"ג שם.
 (130) ראה גם תו"מ חמ"א ע' 184. וש"נ.
 (131) ר"ה ו, א. וש"נ.
 (132) ראה גם שיחת ש"פ צו, פ' פרה
 (133) תשמ"ט ס"ד (התועודיות תשמ"ט ח"ב ע'
 (134) ראה ד"ה ראשית גויים עמלק
 דפורים תש"טו פ"ח ואילך (תו"מ ח"ג ע'
 295 ואילך). וש"נ.
 (135) מגילה יב, ב.
 (136) אסתר א, טז.
 (1470). ועוד.

— וכמבואר בספרים שגם מי שבטבעו הוא מתמיד בלימודו, או מעמיק בתפלתו, יכולה ליפול במחשבתו מחשבה זרה — לא דבר האסור ח"ו, אלא דבר שאינו מענין התפלה, כמו "עורבא פרח". וכפי שמצינו בנוגע לר' חייא³⁶, שכשרצה לכיין בתפלה נפל לו הרהור בנוגע לסדר הכניסה לפני המלך (ועד"ז מצינו בזהר³⁷ אודות ר' יוסי שבהיותו בין חבריא דרשב"י הי' מהרהר במילי דעלמא כו'). ואף שלכאורה אינו מובן, כיצד יתכן שתפול מחשבה זרה באמצע התפלה — מבואר בכמה ספרים הסיבות לזה³⁸, ואין כאן המקום לדבר על זה, אבל רואים במוחש שכך היא המציאות —

אבל אעפ"כ, בכחו של כל אחד מישראל שלא לקבל המחשבה זרה ולהרהר בה ברצון, אלא לדחותה מיד, כך שיכול להיות בעה"ב גם על המחשבה.

ו. וזוהי ההוראה שלמדים מפרשת פרה, כפי שבאה בסמיכות לימי הפורים, שמתעלים באופן ד"ויכולו"³⁹ בשבת פרשת פרה — שעבודתו של יהודי צריכה להיות באופן של שלימות המחשבה ("אין לך רשות להרהר כו'").

ו"מיני" מתברכין כולהו יומין⁴⁰, כולל גם יום השבת שלאח"ז⁴¹, פרשת החודש — כי, ע"י העבודה דפרשת פרה, שענינה שלימות המחשבה, באים לענין הגאולה, שזהו התוכן של פרשת החודש.

וכיון שישנה שלימות המחשבה — אזי גם הגאולה היא בשלימות:

ענין הגאולה יכול להיות גם באופן ש"לא זכו"⁴², היינו, במעמד ומצב שלא נעשה הזיכוך ("זכו" גם מלשון זיכוך) בשלימות, ולדוגמא, שחסר עדיין בשלימות המחשבה — שגם אז באה הגאולה, שהרי גם במעמד ומצב ש"חציו זכאי וחציו חייב", הנה ע"י "מצוה אחת", "הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות"⁴³, אלא שהגאולה היא באופן ד"עני ורוכב על החמור"⁴⁴;

ולמעלה מזה — כשנמצאים במעמד ומצב ד"זכו"⁴², שיש גם

(36) ירושלמי ברכות פ"ב סה"ד. וראה א. ובכ"מ.
 (40) זח"ב סג, ב. פח, א.
 (41) ראה גם שיחת ש"פ צו, שה"ג, ח' ניסן תשל"א ס"ב (תו"מ חס"ד ע' 11). וש"נ.
 (42) סנהדרין צח, א.
 (43) רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ד.
 (44) זכרי' ט, ט. וראה סנהדרין שם.
 (37) ח"ב ריז, ב. וראה גם
 (38) ראה גם תניא פכ"ח.
 (39) בראשית ב, א. וראה לקו"ת בהר מא,

שלימות המחשבה [שאז אין צורך להכריע מעמד ומצב ש"חציו זכאי וחציו חייב", כיון שהוא אוחו הרבה יותר מ"מחצה"], ואז נעשית גם הגאולה באופן של שלימות — "וארו עם ענני שמיא"⁴⁵.

ז. וכמו כל עניני ד' הפרשיות, נמשך גם ענינה של פרשת פרה על כל השנה, עד לשבת פרשת פרה הבעל"ט.

וכיון ש"אחכה לו בכל יום שיבוא", הנה תיכף ומיד נזכה לפרה העשירית שיעשה המלך המשיח⁴⁶, שבה יהי גם מאפר הפרה הראשונה שעשה משה רבינו⁴⁷.

ואז תהי גם השירה העשירית⁴⁸, ועד ל"שיר חדש", לשון זכר, כלשון הברכה: "ונודה לך שיר חדש"⁴⁹.

* * *

ח. בעמדנו ביום השבת שמיד לאחרי פורים — הנה כאן המקום להשיב (בקיצור עכ"פ) על שאלות ששאלו בנוגע להמדובר בהתוועדות דפורים:

א' השאלות (שאלה פראית ביותר...) היתה בנוגע להמדובר⁵⁰ אודות הענין המודגש במגילה כמ"פ ש"בכזה לא שלחו את ידם"⁵¹, שזהו לפי שבנ"י עמדו אז בתנועה של מס"נ, ובלשון הכתוב⁵² "נקהלו ועמוד על נפשם",

— שזהו גם הדיוק ד"יהודים", "שכל הכופר בעבודה זרה נקרא יהודי"⁵³, ובפרט ע"פ דברי הגמרא⁵⁴ בנוגע ל"יהודה" (שיש בו כל ד' האותיות של שם הוי"), ש"נקרא כולו על שמו של הקב"ה". ואף שבשם "יהודי" חסרה אות ה' אחרונה, הרי (נוסף לכך שהשם "יהודי" בפשטות הוא ע"ש "יהודה") ידוע שה' ראשונה כוללת גם ה' אחרונה [כמובן גם מביאור רבינו הזקן באגה"ק⁵⁵ בפ"י מארז"ל⁵⁶ ע"פ⁵⁷ "כי ב"ה ה' צור עולמים", "בה' נברא עוה"ז ביו"ד נברא עוה"ב", הגם שבריאית עוה"ז

(45) דניאל ז, יג. וראה סנהדרין שם.
 (46) רמב"ם הל' פרה אדומה ספ"ג.
 (47) ראה גם שיחת ש"פ תשא, פ' פרה, ח"י אדר תשכ"ט ס"ז (תו"מ חנ"ה ע' 387).
 (48) מכילתא בשלח טו, א. תנחומא שם וש"נ.
 (49) פסחים קטז, ב ובתוד"ה ה"ג שם (ממכילתא שם).
 (50) שיחת ש"פ ויקרא ס"ח (לעיל ע' ...).
 (51) אסתר ט, יו"ד. טו. טז.
 (52) שם, טז.
 (53) מגילה יג, רע"א.
 (54) סוטה יו"ד, ב. וש"נ.
 (55) ס"ה.
 (56) מנחות כט, ב.
 (57) ישעי' כו, ד.

ישראל בספק בימי המן, רבנן ורשב"י, רבנן אמרי כו', ור' שמעון אמר כו'" (אלא ששם מוחלפת שיטתם. ואכ"מ להאריך בזה, אלא נשאר זאת להזדמנות אחרת) —

ובדרך כלל, כששואלים שאלה (ובפרט שאלה) בתורה, צריך להשיב על השאלה, ולא לומר "אמרו אתם".

יט. ויש לומר הביאור בזה (בקיצור) — בהקדם ביאור השייכות של רשב"י לפורים:

ענינו של רשב"י — שהסיר את המחיצה שבין פנימיות התורה לגליא דתורה¹¹⁹, ופעל התגלות פנימיות התורה וחיבורה עם נגלה דתורה עד שיהיו ענין אחד, בדוגמת הענין ד"מחצתי ואני ארפא"¹²⁰ שיהי לעתיד לבוא¹²¹, שכל הענינים שהיו קודם בפנימיות ובהעלם יומשכו ויבואו לידי גילוי. ועד"ז בנוגע לבנ"י — שפנימיות הנשמה תאיר אצלם בגילוי.

וזהו גם ענינו של פורים:

בפורים — "קיימו מה שקבלו כבר"⁸⁸, והשלימו מה ש"החלו לעשות"¹²² במ"ת, והיינו, שאע"פ שלא יהי עוד הפעם מ"ת¹²³, כיון שכל הענינים ניתנו כבר במ"ת, הרי במ"ת גופא הי' חילוק בין הענינים שניתנו בגלוי לענינים שניתנו בפנימיות ובהעלם — פנימיות התורה, שתתגלה לעתיד לבוא באופן ש"ארובות השמים נפתחו"¹²⁴, ועד ש"מלאה הארץ דעה את הוי"¹²⁵, שהעולם כולו יהי מלא בפנימיות התורה.

ודוגמתו בפורים, ש"חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע"¹²⁶, שרומז על פנימיות התורה, שלימודה הוא בבחי' "עד דלא ידע", למעלה מהבנה והשגה, כידוע¹²⁷ גודל הזהירות שנדרשת בלימוד פנימיות התורה בשמירת דברי הרב — לא כמו בלימוד נגלה דתורה שצריך לחדש בתורה, "לאפשא לה"¹²⁸, כי, נגלה דתורה נקראת "לחם מן הארץ",

(119) ראה המשך חייב אדם לברך תרל"ח
 פכ"ה (סה"מ תרל"ח ס"ע קנב ואילך). וראה
 גם תו"מ סה"מ אייר ע' רעז ואילך. וש"נ.
 (120) האזינו לב, לט.
 (121) קה"ר פ"א, ד.
 (122) אסתר ט, כג.
 (123) סה"מ תרכ"ו ע' שכו. תרמ"ז ע' פז.
 (124) נח ז, יא. וראה זח"א ק"ז, א.
 (125) ישעי' יא, ט. וראה רמב"ם הל' תשובה ספ"ט. הל' מלכים בסופן.
 (126) מגילה ז, ב.
 (127) ראה תו"מ ח"י ס"ע 134 ואילך. וש"נ.
 (128) זח"א יב, ב. וראה הל' ת"ת לאדה"ז ע' תקמו [תשיט]. תער"ב ח"א ע' שסו. סה"מ עטר"ת ע' רצא. תרפ"א ע' קסז. תרפ"ה ע'

ו(סיים כ"ק אדמו"ר שליט"א, ש) ע"י מחצית השקל נעשים האדנים, שעליהם מעמיד את המשכן שבו, והמשכן הכללי, ועד שפועל בכל העולם כולו שנעשה דירה לו ית' בתחתונים¹¹⁴.

* * *

יז. בהמשך להמדובר לעיל (ס"ג) שזהו יום השבת שלאחרי פורים, יש להעיר אודות ענין (שיתכן שלא שמו לב) בנוגע לשייכות של פורים ל"ג בעומר, כידוע הסימן¹¹⁵ (שהובא בסידור) בנוגע לקביעות הימים טובים בימי השבוע ע"פ הסדר א"ת ב"ש, שפירושו, שביום א' של פסח יחול לעולם תשעה באב, וביום שחל ב' של פסח יחול לעולם שבועות, ובהמשך לזה ישנו גם הסימן פל"ג, שיום שחל בו פורים יחול לעולם ל"ג בעומר.

וכיון שבכל ענין מחפשים מקור בנגלה דתורה⁷³ — מציינו רמז על זה בגמרא:

איתא בגמרא במסכת מגילה¹¹⁶: "שאלו תלמידיו את רבי שמעון בן יוחאי, מפני מה נתחייבו שונאיהן של ישראל שבאותו הדור כלי" (דכיון שמרעישים כ"כ אודות נס הפורים, מובן, שלולי זאת הי' מגיע העונש כו').

וכיון ששאלו זאת את רבי שמעון בן יוחאי דוקא — מודגש בזה הקשר ל"ג בעומר, שהוא יום ההילולא של רשב"י, שבו עולים "כל מעשיו ותורתו ועבודתו אשר עבד כל ימי חייו"¹¹⁷.

יח. ובענין זה מציינו דבר פלא:

לאחרי ש"שאלו תלמידיו את רבי שמעון בן יוחאי, מפני מה נתחייבו כו'" — "אמר להם, אמרו אתם, אמרו לו וכו'".

ואינו מובן: הסיבה לכך שהתלמידים שאלו את רשב"י שאלה זו, היא, בגלל שהם בעצמם אינם יודעים את המענה, וא"כ, מה אומר להם רשב"י "אמרו אתם" !?

ואכן זו הפעם היחידה בש"ס שמצינו מאורע כזה,

— וליתא גם בסיפור זה כפי שהובא בשהש"ר¹¹⁸: "למה באו

114 ראה תנחומא בחוקותי ג. נשא טו. ב"ר ספ"ג. במדב"ר פ"ג, ו. תניא רפ"ו. ובכ"מ. 115 טושו"ע או"ח רסתכ"ח. סע"ב ואילך. 116 יב, א. 117 תניא אגה"ק ביאור לסו"ך. וראה סידור (עם דא"ח) שער הל"ג בעומר דש, סע"ב ואילך. 118 פ"ז, ה.

היא בה' אחרונה שבשם הוי', שעז"נ⁵⁸ "בהכראם", בה' בראם, ורו"ל דרשו זה על פסוק "כי ביה", שזהו ה' ראשונה, וגם: אות י' של "יהודי" היא בגימטריא ב"פ ה', ה' ראשונה וה' אחרונה —

ולכן "בביזה לא שלחו את ידם", כי, בשעה שעומדים בתנועה של מס"נ כו', אזי לא שייכים לענינים של ביזה — אפילו לא לענין ה"ביזה" ברוחניות הענינים, שזהו"ע ברור הניצוצות. וע"ד המבואר⁵⁹ בענין "מאן דמחוי במחוג קמי מלכא כו"⁶⁰, שכשעומדים "קמי מלכא", אזי לא שייכים אפילו לעניני עבודה כמו עבודת הבירורים.

ועל זה שאלו: איך יתאים ביאור זה עם פירוש רש"י⁶¹ שהסיבה לכך היא "שלא יתן המלך עין צרה בממון"?

ט. ובכך: לכל לראש, אין מקום לשאלה כזו,

— כמו שלא שייך לשאול בנוגע להמבואר בפנימיות הענינים אודות גזירת המן שהיתה על כל בני", "מנער ועד זקן טף ונשים"⁶², בגלל שרצה לפגוע בנקודת היהדות ועצם הנפש של כל אחד מישראל⁶³, איך מתאים ענין זה עם המסופר בפשטות הכתובים —

כמדובר כמ"פ⁶⁴ שדרך הפשט ודרך הסוד הם שני דרכי לימוד שונים, שאין להקשות מאחד על השני.

אמנם, בנוגע לענין זה בפרטיות, יש לתווך שני הפירושים — שזהו החילוק בין אנשים ונשים לטף (שעל כולם היתה גזירת המן):

בנוגע לאנשים ונשים יש לומר שהסיבה לכך ש"בביזה לא שלחו את ידם" היא מצד הענין ד"נקהלו ועמוד על נפשם", כנ"ל,

אבל בנוגע לטף, ששייכים רק ללימוד ע"ד הפשט, ולא ללימוד ע"ד הרמז והדרוש, ועאכו"כ לא ללימוד ע"ד הסוד, בפנימיות הענינים — הנה על זה מפרש רש"י בפשטות ש"בביזה לא שלחו את ידם", "שלא יתן המלך עין צרה בממון".

ונוסף לזה, ועולה על כולנה: ע"פ הידוע⁶⁵ שבכל מקום שנאמר במגילה "המלך" הכוונה היא ל"מלכו של עולם", יש לפרש כן גם

58 בראשית ב, ד. 59 ראה המשך מים רבים תרל"ו פפ"ו. 60 סה"מ תרס"ד ע' קנט. תו"מ ח"ד ריש ע' 170. 61 חמ"ו ע' 139 ואילך. ועוד. 62 ראה גם תו"מ ח"ג ע' 38. וש"נ. 63 מגילה טו, ב. אסת"ר פ"ג, יו"ד. 64 חגיגה ה, ב. 65 שם, יו"ד.

בפירוש רש"י ע"פ פנימיות הענינים, "יינה של תורה"⁶⁶, שמ"ש "שלא יתן המלך כו'" קאי על מלכו של עולם, שכיון שבנ"י עמדו אז "קמי מלכא" (מלכו של עולם), לא היו שייכים לענין הביזה, כנ"ל בענין "מאן דמחוי במחוג קמי מלכא".

י. והנה, א' הנקודות העיקריות שהוברהו בהתוועדות דפורים⁶⁷ היא — בנוגע לפירוש הכתוב⁶⁸ "ישנו עם אחד":

הפירוש הפשוט הוא — שלמרות שעם ישראל "מפוזר ומפורד בין העמים"⁶⁸, בכל קכ"ז המדינות של המלך אחשוורוש, הרי זה "עם אחד"; אבל הפירוש הפנימי בזה הוא — לא רק בנוגע למקום, אלא גם בנוגע לזמן, שלמרות היותו מפוזר ומפורד במשך כל הדורות, הרי זה "עם אחד".

והביאור (וההכרח) בזה — ע"פ המבואר בחסידות בכ"מ⁶⁹, שמקום וזמן קשורים זכ"ז, כך, שהיכן ששייך ענין המקום, שייך גם ענין הזמן, וכן להיפך. וטעם הדבר — כמבואר בשער היחוד והאמונה⁷⁰ ש"חיות המקום וכן חיות הזמן והתהוותם .. וקיומם .. הוא ממדת מלכותו ית", ומזה מובן — באופן דממה-נפשך — שבמדריגות שלמטה מספירת המלכות ישנו הן ענין המקום והן ענין הזמן, ואילו המדריגות שלמעלה מספירת המלכות הם למעלה הן מענין המקום והן מענין הזמן.

[ויש להעיר על זה מהמאמר הידוע בפרד"ס⁷¹ והובא בחסידות⁷² שלמעלה מגלגל התשיעי לא שייך ענין המקום, ששם משמע שזהו בנוגע למקום, אבל לא בנוגע לזמן, שישנו גם שם. ואין כאן המקום להאריך בזה].

יא. וענין זה (שבנ"י הם "עם אחד" ביחס למשך כל הדורות) — ככל הענינים שבפנימיות התורה⁷³ — מצינו גם בנגלה דתורה עד להלכה בפועל:

איתא בגמרא במסכת הוריות⁷⁴ "שאינ מיתה בציבור", שלכן היו יכולים להקריב בתחלת בית שני את הקרבנות שנתחייבו בנ"י בזמן חורבן

(66) סה"ש תרצ"ז ע' 137. ס"ע 197 (70) פ"ז (פב, א).
 (71) ש"ו ספ"ג.
 (72) סהמ"צ להצ"צ מצות האמנת אלקות
 (68) שם, ח.
 (69) ראה לקו"ת בהר מא, ב. ברכה צח,
 א. ובכ"מ.
 (74) ו, א.

מחצית השקל (ומסתמא ידע זאת משה מעצמו); לשם מה הוצרך הקב"ה להראות למשה מטבע של אש — לא רק לומר לו, אלא להראותו, ולא רק מטבע סתם, אלא מטבע של אש (שבשביל זה הי' צורך בנס בתוך נס: "מטבע של אש", וביחד עם זה, "משקלה מחצית השקל"), ועד כדי כך, שענין זה פעל אצל משה רבינו ש"הרתיע לאחוריו" (כדאיתא במדרש¹⁰⁶, אלא שלא הובא בפירוש רש"י)!

אך הענין הוא — שכאשר יהודי מזדעזע ("גיט זיך אַ טרייסל") וזועק באמת שרוצה כפרה, אזי מראה לו הקב"ה מטבע של אש, והיינו, שמתגלה האלקות (אש) שבנפשו, שזהו גילוי שלא לפי ערך עבודתו, ומתחבר עם עבודתו — להיות ה"אש" של עבודתו בכחות הגלויים ובעניני העולם כו', ששורפת את כל הענינים הבלתי-רצויים ופועלת צירוף ובידור וזיכוך כו', כידוע בענין "עיקר טבילותא בנורא"¹⁰⁷.

וזהו גם תוכן הסיפור הידוע¹⁰⁸ (שכבר נדפס בלקוטי דיבורים¹⁰⁹) מרבינו הזקן אודות המגיד ממעזריטש, שהי' אברך א' שנכנסה בו רוח שטות בנוגע לספיקות בעניני אמונה כו', וכאשר אביו בא אל המגיד והתחנן בבכיות שיצילנו משמד, נכנס המגיד לדביקות גדולה, ואמר תורה על הפסוק¹¹⁰ "ונפש כי תחטא", "תוהא"¹¹¹, מה לנפש ולחטא (אפילו חטא מלשון חסרון¹¹², ועאכו"כ חטא ממש) וכו'. וע"י אמירת התורה, נשבה בחוץ רוח סערה, והביאה את האברך הנ"ל אל הד' אמות של המגיד (ותלמידיו), ושם נתבטל ונשתנה לגמרי, ועד שחזר להיות שומר תומ"צ.

ועד"ז בנדו"ד¹¹³, שמתגלה ה"אש" שבנשמה, שזוהי האש שלו, ומגיעה רוח סערה שלוקחת ומביאה אותו כו', ומבטלת את הקליפה החיצונית שבעצם אינה שייכת כלל למהות שלו ("דאָס איז גאָר ניט זיינער"), ואין זה אלא דמיון בלבד, ולכן לא נוגע כלל ההבנה שלו, ואם הוא רוצה או לא כו'.

(106) תנחומא נשא יא.
 (107) סנהדרין לא, סע"א.
 (108) ראה בית רבי (אידיש) תולדות הרב פ"מ (ע' 85).
 (109) ח"ב רפג, ב ואילך. וראה גם תו"מ — רשימת היומן ס"ע שלט ואילך. וש"נ.
 (110) ויקרא ד, ב. ועוד.
 (111) ראה זח"ג יג, רע"ב. טז, א.
 (112) ראה סה"מ תרצ"ב ע' תמב. וש"נ.
 (113) הערת המו"ל: יש לציין שבאותה תקופה הי' אחד שכ"ק אדמו"ר שליט"א השתדל* למנעו מלהמיר דתו, רח"ל, ולמרבח הפלא, הנה בעת אמירת שיחה זו, נכנס הנ"ל להתוועדות!

(* ראה גם המענה אליו בימים הסמוכים להתוועדות זו (אג"ק חכ"ח ע' קנז).

להתבונן בין פרשה לפרשה⁹⁷, אלא) בדיבור בפ"ע: "וידבר ה' אל משה לאמר זה קרבן אהרן ובניו גו"⁹⁸ —

הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בלקו"ש ח"ז ע' 42 ואילך.

* * *

טו. הביאור בלקוטי לוי"צ⁹⁹ בנוגע לב' הלשונות שבזהר¹⁰⁰ בענין אש המזבח שהיתה בציור של ארי': "אריא תקיפא רביע על טרפי" ו"ארי' רברבא רביע על קרבנא", כיון שבארי' שבמרכבה העליונה ישנם ב' הענינים דחסד וגבורה — שמחלקם לב' בכות, בגלל החילוק אם הגבורה היא בגילוי, כפי שהארי' הוא מצד עצמו, או שהחסד הוא בגילוי, מצד הציווי ונתינת כח מלמעלה לקבל את הקרבנות, שע"ז מתהפכים הגבורות לחסדים. וזהו גם הענין ד"ותצא אש מלפני ה"¹⁰¹ שנאמר ביום השמיני למילואים, שזהו גילוי באופן של אתעדל"ע מצד עצמה, למעלה מהגילוי שבשבעת ימי המילואים שהוא באופן של אתעדל"ע שנמשכת ע"י אתעדל"ת דעבודת הנבראים¹⁰². וענינו בעבודה, שנרגש שהקרבן הוא לא רק כפרת נפשו של האדם, אלא דורון להיות נחת רוח לקונו —

הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס¹⁰³ בלקו"ש חכ"ב ע' 16 ואילך.

טז. וענין זה קשור עם המדובר לעיל¹⁰⁴ בענין "זה יתנו"¹⁰⁵, "הראה לו (הקב"ה למשה) כמין מטבע של אש ומשקלה מחצית השקל ואמר לו כזה יתנו":

לכאורה אינו מובן: למה לא ה' מספיק שיאמר הקב"ה למשה שיתנו מחצית השקל, שהרי אין שום קושי לדעת מה היא מטבע של

97) פרש"י ר"פ ויקרא. שם, יו"ד.

98) פרשתנו ו, יב"ג.

99) הערות לזח"ג ע' ריג.

100) זח"ג לב, ב.

101) שמיני ט, כד.

102) ולכן, לאחרי כל ההפלות שהיו

בשבעת ימי המילואים שבהם הקריב משה רבינו

קרבנות, ושימש בחלוק לבן (פרש"י פרשתנו ח,

כח), שזהו בדוגמת עבודת הכה"ג ביהכ"פ

(אחרי טז, ובפרש"י) — "היו ישראל נכלמים

ואומרים .. כל הטורח שטרחנו שתשרה

שכינה בינינו כו" (פרש"י שמיני שם, כג),

כיון שאין זה מגיע כלל למעלת גילוי השכינה ביום השמיני למילואים.

וע"ד שאצל משה רבינו גופא יש חילוק,

כביכול, בין מעמדו ומצבו ע"ד הרגיל

ש"שכינה מדברת מתוך גרונו" (נסמן בלקו"ש

ח"ד ע' 1087) למעמדו ומצבו בשעה שהי'

גילוי מיוחד ד"וידבר ה' אל משה".

103) בשילוב שיחת ש"פ צו תש"מ.

104) שיחת ש"פ ויקהל, פ' שקלים ס"

(לעיל ע' ...) — נדפסה בלקו"ש חט"ז ע'

381 ואילך.

105) ר"פ תשא ובפרש"י.

בית ראשון — דלכאורה אינו מובן: איך יכולים להקריב קרבנות שהמקריבים עצמם לא נתחייבו בהם? — דכיון שציבור לא מת, נמצא, שהציבור שבתחלת בית שני הוא אותו ציבור שהי' בזמן חורבן בית ראשון, ולכן יכולים להקריב הקרבנות שנתחייבו אז.

וכפי שמאריך הרגצ'ובי⁷⁵, שכל המציאות של "ציבור" ו"קהל" שייך רק אצל בני", ולא אצל גוים, שאצלם נשאר כל אחד בתור יחיד לעצמו, ורק אצל בני" נתחדשה במ"ת מציאות של ציבור, ובאופן שציבור לא מת, כך, שזוהי אותה מציאות של ציבור שעמד בהר סיני בעת מ"ת.

יב. וההוראה מזה:

צריך לדעת שבני" הם "עם אחד" במשך כל הדורות, החל ממעמד הר סיני שבו קיבלו את התורה, שלכן, "דתייהם שונות מכל עם ואת דתי המלך אינם עושים"⁶⁸ — לא כדי להכעיס את המלך, שהרי "דינא דמלכותא דינא"⁷⁶, ו"הוי מתפלל בשלומה של מלכות"⁷⁷, אלא שאין זה יכול להיות בניגוד לעניני תומ"צ, שבזה אין לאף א' שום בעלות על בני".

וכאשר יהודי מתבונן בכך שעומד עכשיו באותה מציאות של ציבור שעמדו בני" בזמן מ"ת — אין לו להתיירא מכל הענינים (שנדמה לו) שמפריעים בעבודתו בקיום התומ"צ (החל מהענין ד"אל יבוש מפני המלעיגים"⁷⁸), כי, האמת היא ששום דבר בעולם לא יכול להפריע בעבודתו,

ואדרבה: מציאות העולם מסייעת לו — כמובן מהמסופר במדרש⁷⁹ ש"כשנתן הקב"ה את התורה, צפור לא צווח עוף לא פרח שור לא געה .. אלא העולם שותק ומחריש, ויצא הקול⁸⁰ אנכי ה' אלקיך" (מכל ארבע רוחות ומלמעלה ומלמטה⁸¹), היינו, שהעולם עצמו מכריז "אנכי ה' אלקיך",

ועד"ז בנוגע לאומות העולם, כדאיתא בגמרא⁸²: "כשניתנה תורה לישראל הי' קולו הולך מסוף העולם ועד סופו .. נתקבצו כולם אצל בלעם הרשע ואמרו לו מה קול ההמון אשר שמענו .. אמר להם, חמדה

75) נסמנו בלקו"ש ח"ט ע' 273 הערה

76) חכ"ב ע' 27. ועוד.

77) גיטין יו"ד, ב. וש"נ. וראה אנציק'

תלמודית בערכו. וש"נ.

78) אבות פ"ג מ"ב.

79) ראה שו"ע אדה"ז או"ח בתחלתו. רמז רסח. רפו.

ש"נ.

79) שמו"ר ספכ"ט.

80) יתרו כ, ב.

81) תקו"ז תכ"ב (סד, ב). תניא פל"ין

וראה תנחומא שמות כה. שמו"ר פ"ה, ט.

82) זבחים קטז, סע"א. וראה יל"ש יתרו

רמז רסח. רפו.

טובה יש לו (להקב"ה) בבית גנזיו . . וביקש ליתנה לבניו, שנאמר⁸³ ה' עזו לעמו יתן, [מיד] פתחו כולם ואמרו ה' יברך את עמו בשלום", והיינו, שלא זו בלבד שאינם מפריעים כו', אלא אדרבה: הם מברכים את בני".

וכאשר יהודי מתבונן בכל זה, אין לו מה להתפעל מהקשיים והמלעיגים כו' שמפריעים לו — כי, כל ההפרעות אינם אלא דמיון בלבד, והאמת היא שהעולם עצמו מכריז "אנכי ה' אלקיך", ואומות העולם מכריזים "ה' יברך את עמו בשלום", כך, שביכלתו לילך "מחיל אל חיל"⁸⁴ בקיום התורה ומצוותיה.

ומה שטוען שבעיני בשר אינו רואה זאת — הרי ידוע⁸⁵ מה שסיפר כ"ק אדנ"ע (כשדובר אודות מציאות המלאכים כו') אודות ג' המחשבות שישנם בנטיעת מרכבה: מחשבת הסוס, שרוצה להגיע למקום שבו יקבל תבן לאכול; מחשבת בעל-העגלה, שרוצה להגיע למחוז חפצו, כדי להרויח כמה רובל שבהם יוכל לפרנס את אשתו ובני ביתו; ומחשבת הנוסעים, שיושבים בעגלה ומשוחחים במנוחה — כדרכם של בעלי שכל — אודות מלאכים, ורוצים להגיע במהירות למחוז חפצם כדי שיהי' להם בירור בענין המלאכים. וסיים כ"ק אדנ"ע: וכי משום שהסוסים חושבים אודות התבן — לא קיימת מציאותם של המלאכים!?! ...

ועד"ז בענינו — שמחשבתו של האדם אינה משנה את המציאות שגם עכשיו נמצאים באותו מעמד ומצב שעמדו בני" בשעת מ"ת, וכמארז"ל⁸⁶ "מה להלן באימה וביראה וברתת ובזיע אף כאן כו'".

והרי כללות הענין דמ"ת קשור עם ימי הפורים, שאז "קיימו וקבלו"⁸⁷, "קיימו מה שקיבלו כבר" (במ"ת)⁸⁸, ובאופן ש"ימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם"⁸⁹, כך, שגם עכשיו בני" הם "עם אחד", שקשור עם "ה' אחד" באופן של מס"נ⁹⁰.

* * *

יג. מאמר (כעין שיחה) ד"ה זאת חוקת התורה וגו'.

* * *

יד. הביאור מדוע לא פירש רש"י מ"ש⁹⁰ "זאת תורת החטאת"⁹¹,

(83) תהלים כט, יא.

(84) תהלים פד, ח.

(85) ראה סה"ש תרפ"ח ע' 21. וש"נ.

וראה גם תו"מ חנ"ד ע' 183. וש"נ.

(86) ברכות כב, א. וש"נ.

(87) אסתר ט, כז.

(88) שבת פח, א (ובפרש"י).

(89) חסר הסיום (המו"ז).

(90) פרשתנו ו, יח.

(91) ז, א.

"זאת תורת האשם"⁹², "זאת תורת זבח השלמים", כפי שפירש מ"ש לפני"ז "זאת תורת העולה"⁹³: "כל תורה לרבות הוא בא", "ללמד על הקטר חלבים ואברים כו' וללמד על הפסולין כו' תורה אחת לכל העולים כו'", "זאת תורת המנחה"⁹⁴: "תורה אחת לכולן (גם "מנחת כהנים") להטעין שמן ולבונה כו"⁹⁵,

— כי, בפסוקים "זאת תורת האשם" וכן "זאת תורת זבח השלמים", יש לפרש בפשטות שקאי על פרטי הדינים שבהמשך פרשה זו; ורק בפסוקים "זאת תורת העולה" וכן "זאת תורת המנחה", אי אפשר לפרש כן, כיון שרוב דיני עולה ומנחה נאמרו כבר בפ' ויקרא, ועכצ"ל ש"זאת תורת" "לרבות הוא בא".

ובפסוק "זאת תורת החטאת" (שרוב דיני חטאת נאמרו כבר בפ' ויקרא), הנה מהמשך הכתוב "במקום אשר תשחט העולה תשחט החטאת" מובן מעצמו (גם ללא פירוש רש"י) שבא לרבות דין שחיטה בכל החטאות, אפילו בקרבן עולה ויורד, שיכול לבוא מסולת, שאין בו שחיטה כלל;

אבל בפסוק "זאת תורת המנחה" צריך רש"י לפרש שבא לרבות מנחת כהנים שטעונה שמן ולבונה⁹⁶ (ואין הדבר מובן מעצמו), כיון שפרשת מנחת כהנים נאמרה (לא רק לאחרי הפסקה, "ליתן ריוח למשה

(92) שם, יא.

(93) ו, ב.

(94) שם, ז.

(95) ואין לומר שברך הפשט אין מקום לקושיא מדוע נאמר "זאת תורת גו'", כיון שזהו ליופי המליצה, ורק שבמקום שאפשר למצוא דרש ש"לרבות הוא בא", מוסיף רש"י דרש זה,

— וכפי שמצינו דוגמתו כמ"פ, ולדוגמא: על הפסוק "לא תבשל גדי בחלב אמר" שנכפל בתורה ג"פ (משפטים כג, יט. תשא לד, כו. ראה יד, כא), מפרש רש"י (משפטים ותשא שם) "א' לאיסור אכילה, וא' לאיסור הנאה, וא' לאיסור בישול", ואילו בשאר מקומות שנכפל ענין מסויים, מפרש רש"י שזהו רק "לעבור עליו ב' לאוין" (תצא כג, כא. כד, יז), והיינו, שלא ניתוסף כאן ענין חדש, אלא רק אזהרה נוספת לחוק הענין מצד החומר שבדבר. וכלל זה מודגש יותר בנוגע

לחסר ויתיר, שיש מקומות שרש"י מבאר טעם הדבר, ולדוגמא: "ולוט יושב" (וירא יט, א), "ישב כתיב, אותו היום מינוהו כו'", וכן "ועפרון יושב" (חיי שרה כג, יו"ד), "כתיב חסר, אותו היום מינוהו כו'", ואעפ"כ יש ריבוי עצום מקומות של חסר ויתיר שרש"י אינו מפרש (ראה גם תו"מ חנ"ט ריש ע' 299. וש"נ) —

כי, בתו"כ (שמשם מביא רש"י הדרשות על הפסוקים "זאת תורת העולה", "זאת תורת המנחה"), יש דרשות גם בנוגע למ"ש "זאת תורת" בנוגע לחטאת אשם ושלמים.

(96) ולא פירש כבגמרא (מנחות עב, ב ובפרש"י) ש"זאת תורת החטאת" בא לרבות שגם מנחת חוטא שירי' לכהנים — דאזיל לשיטתו, שענין זה נלמד מהפסוק "והיתה לכהן כמנחה" (ויקרא ה, יג) ש"לפי פשוטו" בא "ללמד על מנחת חוטא שהיו שירי' נאכלין".